

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 28 czerwca 2021 r.

WPS-I.431.1.21.2021.SK

Pan
XXXXXXXXXXXX
Wójt
Gminy Rybno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956) zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadził w dniach 10 - 13 maja 2021 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Pana Urzędzie Gminy Rybno.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego. Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 10 czerwca 2021 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Rybno oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Na terenie Gminy Rybno wszelkie działania związane z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w Rybnie. W Statucie Ośrodka przyjętego Uchwałą Nr XX/90/12 Rady Gminy Rybno z dnia 14 czerwca 2012 r. zapisano, że działa on na podstawie m.in. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także, że prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

Natomiast w Regulaminie Organizacyjnym GOPS-u, wprowadzonym Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie z dnia 27 lipca 2012 r. zapisano, że do zadań komórki organizacyjnej pomocy społecznej, w tym asystenta rodziny, należy w szczególności „Współuczestniczenie w realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz opracowanych i wdrażanych w Ośrodku programów i projektów, w tym realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego”.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy po przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Uchwałą Nr XLIII/223/14 Rady Gminy Rybno z dnia 27 marca 2014 r. przyjęty został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020. Program opracował Zespół powołany Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie powołania członków Zespołu do celów opracowania, monitoringu i ewaluacji następującego programu „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”. W skład Zespołu weszło trzech pracowników GOPS, pedagog szkolny oraz członek gminnej komisji rozwiązywania problemów. Głównym celem Programu było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych. Zawierał on również 5 celów szczegółowych. Jednym z założeń Programu było prowadzenie monitoringu i ewaluacji. Za monitoring Programu odpowiedzialny był GOPS. Wyznaczono wskaźniki ewaluacji. 30 marca 2021 r. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiła sprawozdanie z realizacji Programu za rok 2020.

Uchwałą Nr XXXVI.177.2021 Rady Gminy Rybno z dnia 30 marca 2021 r. przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025. Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację jest zespół pracowników GOPS powołany Zarządzeniem Nr 5.2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie.

Głównym celem Programu jest tworzenie efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, minimalizowanie zjawiska przemocy, poprawa skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe programu są rozpisane na zadania. Do każdego działania przypisano realizatorów oraz terminy ich realizacji. W przewidywanych efektach zapisano ogólne stwierdzenia. Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację jest powołany przez kierownika GOPS zespół w Rybnie.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. W sytuacji wystąpienia konieczności udzielenia schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie Zespół nawiązuje kontakt z PCPR w Sochaczewie, który prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W okresie objętym kontrolą nie odebrano z rodziny żadnego dziecka w związku z zagrożeniem jego życia i zdrowia na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W dniu 23 września 2010 r. Rada Gminy Rybno podjęła Uchwałę Nr XLIV/224/210 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania w formie Regulaminu jako załącznika do Uchwały. W Regulaminie wpisano, że celem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest tworzenie lokalnych programów i kampanii profilaktycznych.

W dniu 24 września 2010 r. Wójt Gminy Rybno podpisał Porozumienie o Współpracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym w Rybnie z instytucjami wymienionymi w art. 9a ust 3. Pierwszy Zespół Interdyscyplinarny powołany został Zarządzeniem Nr 53/2011 Wójta Gminy Rybno w dniu 27 lipca 2011 r. Składał się z 9. przedstawicieli instytucji, z którymi zawarto porozumienia. Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wszyscy członkowie zespołu interdyscyplinarnego zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, składając pisemnie stosowne oświadczenia.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 24 października 2011 r. na którym wybrano Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2016 r. ponownie podpisano porozumienia o współpracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z podmiotami zaangażowanymi w realizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zarządzeniem Nr 34/2016 Wójta Gminy Rybno z dnia 7 kwietnia 2016 r. powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Pięciokrotnie zmieniano skład Zespołu. Na miejsce odwołanego członka Zespołu powoływano nowego, z danego podmiotu, zaangażowanego w pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.

Każdorazowo realizacją procedury zajmował się Zespół Interdyscyplinarny, nie powoływano grup roboczych.

Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, składając pisemnie stosowne oświadczenia. 15 lipca 2019 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego podczas którego dokonano wyboru nowej przewodniczącej ZI.

W roku 2020 odbyło się 8 posiedzeń Zespołu. Z posiedzeń sporządzane były protokoły z listami obecności i podpisami osób obecnych.

Przewodnicząca Zespołu w zeszycie prowadzi ewidencję prowadzonych procedur „Niebieskich Kart”.

Akta spraw przechowywane są w siedzibie Ośrodka w zabezpieczonej metalowej szafie. Dostęp mają: Przewodniczący oraz członek Zespołu – pracownik socjalny.

Podczas kontroli analizie poddano 10 realizowanych przez zespół Interdyscyplinarny procedur „Niebieska Karta”.

W 9 przypadkach przekazanie formularza „Niebieskiej Karty – A” nastąpiło zgodnie z zapisami § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W każdym przypadku we właściwym terminie przewodnicząca ZI informowała członków Zespołu o wpłynięciu nowej „Niebieskiej Karty – A”. Działania podejmowano niezwłocznie, po wpłynięciu formularza „Niebieska Karta- A”. Z reguły w „Niebieskich Kartach – C” zawarte były zapisy dotyczące planowanych działań dla przedstawicieli tych instytucji, które były zaangażowane w realizację procedury. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie, były zapraszane/wzywane na spotkania z ZI. We wszystkich analizowanych przypadkach zaproszenie osoby doznającej przemocy i wezwanie osoby stosującej przemoc wyznaczono w innych godzinach, w odpowiednim odstępie czasu. Działania podejmowane przez członków ZI były dokumentowane.

Każdorazowo kopię protokołu z zakończenia procedury przekazywano wszystkim członkom ZI..

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Opracowując Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 nie dokonano pogłębionej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. Ograniczono się tylko do zebrania informacji telefonicznie od przedstawicieli instytucji
2. W Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 nie określono terminów monitoringu i ewaluacji oraz nie wskazano komu sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane.
3. W Programie do każdego działania przypisano realizatorów oraz terminy ich realizacji, które są jednakowe dla wszystkich działań oraz obejmują okres obowiązywania programu. W przewidywanych efektach zapisano ogólne stwierdzenia. Nie określono wskaźników podejmowanych działań.
4. Porozumienia z Dyrektorem PCPR w Sochaczewie, Prezesem Sądu Rejonowego w Sochaczewie oraz Komendantem Policji w Sochaczewie zostały podpisane z datą 14 kwietnia 2016 r., czyli tydzień po powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Nie podpisano nowych porozumień z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybnie oraz brak porozumienia z organizacją pozarządową. W związku z powyższym nie powołano w skład Zespołu przedstawiciela organizacji pozarządowej.
6. W sprawozdaniu rocznym dotyczącym działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w CAS podano nieprawidłowe dane. Wykazano w sprawozdaniu 7 posiedzeń ZI, natomiast z dokumentacji wynika, że odbyło się ich 8.
7. W 1 przypadku przekazanie formularza „Niebieskiej Karty – A” nastąpiło z 3-dniowym opóźnieniem.
8. W dokumentacji brak potwierdzenia na formularzu „Niebieska Karta – A” przekazania osobie doznającej przemocy formularza „Niebieska Karta – B”. „Niebieska Karta – B” była przekazywana podczas spotkania Zespołu z osobą doświadczającą przemocy. W jednym przypadku nie stwierdzono przekazania „Niebieskiej Karty – B” osobie podejrzanej o doświadczanie przemocy.
9. Nie stwierdzono dowodów na zapoznanie się członków ZI z „Niebieską Kartą – A”.
10. W 5. analizowanych przypadkach akta sprawy nie zawierały „Niebieskiej Karty – C”.

11. W „Niebieskich Kartach – C” rozpisane były działania dla przedstawicieli pomocy społecznej i Policji, jednakże nie zawierały informacji o częstotliwości wizyt w środowisku. Z reguły tylko przedstawiciele pomocy społecznej oraz Policji byli zaangażowani w realizację procedury, mimo iż skład rodziny i jej potrzeby wskazywały na konieczność podejmowania działań przez przedstawicieli innych instytucji.
12. W 5 analizowanych sprawach akta nie zawierały „Niebieskiej Karty – D”.
13. Z treści protokołu kończącego procedurę „NK” wynikało, że plan pomocy rodzinie został zrealizowany, natomiast jako przyczynę zakończenia podawano brak zasadności działań.
14. W dwóch rodzinach, w których ofiarami były dzieci, nie podjęto działań wobec ich rodzeństwa – zajęto się tylko jednym dzieckiem doświadczającym przemocy.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Opracowując Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dokonywać pogłębionej analizy i diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. W Programie należy zawrzeć terminy realizacji poszczególnych zadań, zwłaszcza monitoringu i ewaluacji.
2. Rozpisując działania zawarte w Programie należy przypisywać je konkretnym podmiotom realizującym to działanie oraz określać terminy ich realizacji. W przewidywanych efektach podejmowanych działań należy podać wskaźniki tych działań.
3. Niezwłocznie podpisać porozumienie o współpracy w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego z organizacją pozarządową, co wynika z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niezwłocznie powołać w skład Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej, co wynika z art. 9a ust 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Zgodnie z § 6 ust.1 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” podjąć działania zmierzające do przekazywania „Niebieskiej Karty – B” osobie podejrzanej o doświadczanie przemocy podczas wszczynania procedury „Niebieska Karta”.
5. Podjąć działania zmierzające do terminowego przekazywania formularza „Niebieskiej Karty - A” do przewodniczącej zespołu, co wynika z zapisów § 8 ust 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” oraz

dokumentować fakt zapoznania się członków Zespołu Interdyscyplinarnego z formularzem „Niebieska karta A”.

6. Z osobą doznającą przemocy wypełniać formularz „Niebieska Karta – C” oraz planować działania dla przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty” w zależności od składu i potrzeb rodziny. Przypisując działania przedstawicielom pomocy społecznej i Policji określać częstotliwość wizyt w środowisku.
7. W myśl zapisów § 8 ust. 6 rozporządzenia w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” należy wypełniać formularz „Niebieska Karta –D” w obecności osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.
8. Kończąc procedurę „Niebieskie Karty” należy stosować się do § 18 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
9. Podejmować odpowiednie działania wobec wszystkich dzieci znajdującymi się w rodzinie, w której wystąpiła przemoc.
10. Rzetelnie sporządzać wszystkie sprawozdania z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto proszę o uregulowanie kwestii dotyczących przyporządkowania zadań związanych z budową systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Rybno konkretnym podmiotom lub osobom..

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan – jako Wójt Gminy Rybno, oraz pani XXX XXXX - przewodnicząca zespołu interdyscyplinarnego. Przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” oraz brak z Pana strony nadzoru nad realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w gminie.

Jednocześnie zobowiązuję Pana do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł

Pouczenie

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej